

Budgetunderlag 2024-2026

SCB

Budgetunderlag 2024–2026

Budgetunderlag 2024–2026

Producent SCB, Enheten för
 verksamhetsstyrning och stöd
 701 89 Örebro
 010-479 40 00

Förfrågningar Aida Kovacevic
 010-479 67 03
 aida.kovacevic@scb.se

Det är tillåtet att kopiera och på annat sätt mångfaldiga innehållet.
Om du citerar, var god uppge källan på följande sätt:
Källa: SCB, Budgetunderlag 2024–2026

Budget Documentation 2024-2026

Producer Statistics Sweden, Business
 Management and Support
 SE-701 89 Örebro, Sweden
 +46 10 479 40 00

Enquiries Aida Kovacevic
 +46 10 479 67 03
 aida.kovacevic@scb.se

It is permitted to copy and reproduce the contents in this publication.
When quoting, please state the source as follows:
Source: Statistics Sweden, Budget Documentation 2024-2026

Omslag/Cover: Ateljén, SCB

Foto/Photo: Ivan Zhirnov, Unsplash

Fastställd av generaldirektören i februari 2023.
Established by the Director General, February 2023.

Denna publikation finns enbart i elektronisk form på www.scb.se
This publication is only available in electronic form on www.scb.se

Innehåll

Sammanfattning	3
Bakgrund	4
Finanseringsbehov 2024–2026.....	7
Påverkan på företagens uppgiftslämnande	20
Finansieringsöversikt	21
Avgiftsfinansierad verksamhet	23
Ackumulerad anslagsbehållning/ anslagskredit	25
Anläggningstillgångar	26
Särskild information om verksamhetsinvesteringar	27
Låneram och räntor för verksamhetsinvesteringar	28
Räntekonto med kredit i Riksgäldskontoret.....	29

Sammanfattning

SCB överlämnar härmed budgetunderlag för räkenskapsåren 2024–2026. Finansieringsbehoven presenteras inom tre områden: större tekniklyft, tvingande EU-krav som påverkar statistikområdet och nationella behov av statistik. Som bakgrund beskrivs också de besparingar som SCB gör 2023 och framåt för att skapa utrymme för teknisk utveckling och för att klara tvingande EU-krav. Regeringens generella krav att SCB ska rymma alla tillkommande EU-krav inom ram får konsekvenser för möjligheten att komma framåt tillräckligt snabbt och dra nytta av digitaliseringens möjligheter – liksom att kunna tillgodose nationella behov.

Den största utmaningen för perioden 2024–2026 är att lösa finansieringen av allmänna företagsregistret, som kan komma att omfattas av EU:s genomförandebestämmelser om öppna data. Här ser SCB stora risker att syftet med öppna data och s.k. särskilt värdefulla datamängder inte kommer kunna uppfyllas om registrets kvalitet primärt ska uppfylla behoven för officiell ekonomisk statistik.

Behov av medelstillskott 2024–2026, mnkr

	2024	2025	2026
Större tekniklyft			
Plattform för datainsamling och datahantering	11,0	17,0	
Nya analysmöjligheter med AI/ML	5,0	7,0	7,0
Tvingande EU-krav som påverkar statistikområden och produkter			
Allmänna företagsregistret som öppna data		22,0	18,4
Klassificering av företag med stöd av AI	8,4	3,7	
AES och CVTS	0,1	0,9	3,1
Klimatrapportering - Skörderester	1,0	0,6	
Kommersiella fastigheter	0,2	0,7	0,7
Miljöräkenskaperna	0,2	1,0	3,0
Nationella behov			
Agenda 2030	6,5	7,0	5,2
Innovationer i offentlig sektor	0,2	0,8	0,1
Exportens klimateffekt	1,5		
Regionala prognoser	5,2	4,4	0,9
Regional jämställdhetsstatistik	0,5	0,5	0,5
Registerdata för integration	1,0	1,0	1,0
Totalt	40,8	66,6	39,9

Bakgrund

Officiell statistik – förändrade förutsättningar

Sveriges officiella statistik är en del av den grundläggande samhällsinfrastrukturen och SCB har i uppdrag att utveckla, framställa och sprida officiell statistik liksom att samordna det nationella statistiksystemet. Vår uppgift är att ge samhället användbar statistik att lita på både idag och i framtiden och för det krävs utveckling.

Officiell statistik är oberoende och opartisk information som ligger till grund för beslut, policyutveckling och allmän debatt. Statistiken bygger på uppgifter från urvalsundersökningar, myndigheters administrativa register och andra data som kan sekundäranvändas för statistik – t.ex. från kassaregister, företagens löne- och bokföringssystem och digitala årsredovisningar. Genom att dra nytta av digitaliseringens möjligheter kan den officiella statistiken fortsatt vara aktuell och relevant. Det krävs investeringar för att ställa om statistikproduktionen till nya förutsättningar.

Den svenska officiella statistiken är samtidigt en del av det europeiska statistiksystemet och behöver därför gå att jämföra och sammanvända med övriga länders statistik. För att möta behov föranledda av europeisk policyutveckling sker arbete både med ökad harmonisering, särskilt inom den ekonomiska statistiken, och med ny statistik. SCB ska, till skillnad från flertalet andra europeiska statistikmyndigheter, hantera alla tillkommande EU-krav inom ram. Detta är en bidragande faktor till behov av mer omfattande omprioriteringar i verksamheten inför 2023.

Utgångsläge 2023: Åtgärder för långsiktig ekonomisk balans

I samband med verksamhetsplaneringen för 2023 har SCB genomfört ett antal åtgärder för att säkerställa en verksamhet i långsiktig ekonomisk balans. Detta kommer i begränsad omfattning påverka användarna av SCB:s statistik genom att ett fåtal produkter kommer att läggas ned och vissa produkter kommer att publiceras mindre frekvent eller med på annat sätt sänkta ambitioner.

Skälet till besparingsåtgärderna är att SCB annars riskerar ett stort underskott i ekonomin under 2023 och framåt. Bakgrunden till underskottet är att flera långsiktigt verkande faktorer samlat tynger ekonomin. Förutom att SCB inte har kompenserats för lagligt tvingande EU-krav så behöver myndigheten även möta behovet av ökad digitalisering och andra teknikförändringar genom att prioritera fram investeringar inom sitt ordinarie anslag.

Verksamheten har analyserats för att bedöma var nedprioriteringar behöver genomföras utifrån en personalstyrka som ryms inom de ekonomiska ramarna. Prioriteringarna görs i linje med SCB:s strategi

och den löpande produktionen och resultatet i form av statistik och analyser som levereras till användare nedprioriteras i sista hand. I den mån produktionen påverkas rör det produkter utan lagkrav på utformning och där SCB bedömer att effekterna för användare blir begränsade. Som exempel kan nämnas att partisympatiundersökningen kommer genomföras en gång om året i stället för två, namnstatistiken läggs ned helt och den regionala jämställdhetsstatistiken kommer gå att beställa mot avgift.

SCB fortsätter ett omfattande arbete för effektivisering och digitalisering, varav två initiativ också tas upp i budgetunderlaget för tillkommande finansiering – en plattform för data och samverkanslösningar för AI. Utvecklingsinsatser kommer att fortsätta prioriteras, särskilt sådana som ger effekter i form av rationaliseringar och skalfördelar. Exempel är fortsatt automatisering av manuella moment, rationaliserad granskning av insamlade uppgifter, utveckling och införande av generella verktyg för statistikproduktion. Allt detta är nödvändigt för att framtidssäkra SCB:s verksamhet.

Tidigare äskanden som inte tas upp i detta budgetunderlag

Utrikeshandel med varor

I SCB:s budgetunderlag för 2023–2025 fanns ett äskande om finansiering av EU-anpassning av statistik om utrikeshandel med varor som inte hörsammades. Anpassningen avsåg ny undersökningsdesign och IT-verktyg för produktion baserad på en ny datakälla med exportuppgifter på mikronivå, MDE-data (Micro Data Exchange), som nu skapas inom EU.

Under 2023 genomför SCB endast en avgränsad metodstudie, delvis finansierad med EU-grants, för att bedöma datakvaliteten. Detta kan innebära högre risk för kvalitetsbrister vid framtida införande av MDE-data i produktionen. Utifrån resultatet av metodstudien avser SCB att ta fram ett förslag på undersökningsdesign. Designförslaget är i sin tur tänkt att ligga till grund för en kostnadsuppskattning för det kommande arbetet och kan möjligen resultera i ett äskande inför 2025–2027.

Utrikeshandel med tjänster

SCB:s budgetunderlag för 2023–2025 innehöll även ett äskande som avsåg anpassning av utrikeshandel med tjänster till nya EU-krav, äskandet har legat sedan tidigare och inte hörsammats. Genom att förändringarna måste införas pågår ett arbete med låg ambitionsnivå inom befintligt anslag. Detta innebär en lösning som uppfyller Eurostats minimikrav, men med begränsad kvalitet och användbarhet.

De nya EU-kraven implementeras i etapper fram till 2027, de mer avancerade nya modulerna ligger i slutet av perioden. Under 2023 görs en ny bedömning av komplexiteten i de senare modulerna, vilket möjligen kan resultera i ett nytt äskande inför 2025–2027.

Census

SCB har i ett antal budgetunderlag äskat medel för att klara av att sammanställa den statistik som krävs inom ramen för EU:s census om befolkning och hushåll. Kraven har inte hörsammats och arbetet är nu i slutfasen. Nödvändiga omprioriteringar inom ej EU-reglerad statistik har gjorts som en del av den verksamhetsanalys som nämns ovan.

SCB:s ansvar för samordning av den officiella statistiken

Föregående budgetunderlag innehöll ett äskande om utökade resurser för samordningen av Sveriges officiella statistik föranlett bl.a. av den europeiska granskningen av hur väl Sverige följer Riktlinjerna för europeisk statistik 2021. Även den utvärdering av den officiella statistikens kvalitet som SCB genomför årligen pekar på ett behov av ökad samordning. Till detta kan läggas uppdraget att främja delning och nyttiggörande av data för smart statistik (I2021/02417), som pekar på ökat behov av stöd från SCB till övriga statistikansvariga myndigheter till följd av föreskrifter om officiell statistik som öppna data.

SCB bedriver samordningsarbetet med hjälp av en gemensam målbild för den officiella statistiken och en handlingsplan med prioriterade aktiviteter. Under 2023 kommer ambitionsnivån i handlingsplanen sänkas och takten för genomförande dras ned. Arbetsgrupperna under rådet för den officiella statistiken kommer under 2023 fokusera på att ta fram en reviderad plan som underlag för kommande äskanden från SCB.

Slopat krav på att rymma EU-anpassningar inom ram

Regeringen anger i budgetpropositionen för 2023 vad gäller SCB att "Omvärldens krav och förväntan på statistik av hög kvalitet behöver mötas med löpande omprioriteringar och en ökad effektivitet i statistikproduktionen. Fortsatt digitalisering bedöms kunna möjliggöra såväl minskad arbetsbörda för uppgiftslämnarna som ökad effektivitet i statistikproduktionen"¹.

SCB har i och med de verksamhetsanalyser som gjorts 2022 kunnat konstatera att möjligheten att fortsätta rymma omvärldskrav i form av EU-anpassningar inom ram, utan konsekvenser i form av minskad analys och statistik, har uttömts. Myndigheten begär därför att nuvarande skrivning i SCB:s regleringsbrev² "Kostnaderna för EU-anpassningen av statistiken ska finansieras med medel från anslagsposten" tas bort.

Finansieringsbehovet som redovisas i detta budgetunderlag inkluderar förutom tekniklyft och statistik för att möta nationella behov även tvingande krav från EU.

¹ Regeringens proposition 2022/23:1, s 86

² Regleringsbrev för budgetåret 2023 avseende Statistiska centralbyrån, villkor för anslag 1:9.

Finanseringsbehov 2024–2026

SCB:s finansieringsbehov har sammanställts i följande budgetunderlag för räkenskapsåren 2024 – 2026 enligt förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag. Behoven som presenteras avser

- större tekniklyft
- tvingande EU-krav som påverkar statistikområden och produkter
- nationella behov.

Större tekniklyft

Säkrad datatillgång - plattform för datainsamling och datahantering

SCB begär ett tillfälligt resurstillskott under två år för att kunna öka takten i utvecklingen så att SCB:s nya dataplattform har den funktionalitet som behövs för att klara insamling av nya datakällor, samt för att lägga över insamlingen av befintliga datakällor. Resurser behöver främst tillföras för kravställande och it-utveckling.

Tillfällig medelförstärkning 2024–2026, mnkr

	2024	2025	2026
Plattform för datainsamling och datahantering	11,0	17,0	
Totalt	11,0	17,0	

Motivering

SCB:s statistikproduktion håller successivt på att ställas om mot att i första hand använda och kombinera data från befintliga datakällor (t.ex. administrativa register, transaktionsdata och andra typer av digitala datakällor). På så sätt minimeras sådant uppgiftslämnande som företag och individer uppfattar som krångligt och tidskrävande. Först om informationen inte finns tillgänglig på annat sätt eller för att kvalitetssäkra datakällor och modeller hämtas uppgifter in med direktinsamling.

Förändringarna drivs av digitalisering och tekniska möjligheter för säker datatillgång, t.ex. via grunddatadomäner inom Ena, den nationella digitala infrastrukturen. Men omställningen tvingas även fram av svårigheterna att nå personer för telefonintervjuer och enkäter, en utveckling som har pågått i flera år och som påverkar hela statistikvärlden. Samt av kravet att minska uppgiftslämnarbördan för företag och organisationer.

För att möta användarnas nuvarande och framtida krav på mer aktuell och flexibel statistik, samtidigt som vi arbetar för en säkrad datatillgång och minskad uppgiftslämnarbörda, etablerar SCB nu en helt ny plattform för insamling och hantering av data. En plattform för

datainsamling och datahantering är nödvändig för att SCB även i framtiden ska vara fortsatt relevant och ha möjlighet att förse samhället med aktuell och tillförlitlig statistik till rimliga kostnader.

Plattformen skapar en effektivare produktion genom

- att snabbt kunna sätta upp insamlingen och ta in nya datakällor som kan användas för ny statistik utan att behöva skapa separata it-system
- sökbarhet i datalagret och kvalitetsinformation om data som behövs för att bedöma om den går att sammanvända
- ökad automatisering när datakällor kan hanteras i gemensam process, i stället för på många olika sätt med stöd av många olika tekniska lösningar
- mycket hög informationssäkerhet genom stöd för betryggande hantering av personuppgifter, efterlevnad av krav enligt säkerhetsskyddslagstiftningen och arkivregelverket
- ökad mottagningskapacitet för data som uppdateras frekvent

Plattformen tas i bruk successivt och används sedan hösten 2021 för dataförsörjning till SCB:s nya statistikprodukt Befolkningens arbetsmarknadsstatus, BAS. Förutom att SCB:s hantering av administrativa register kommer ske med stöd av plattformen så kommer den hantera t.ex. kassaregisterdata och andra transaktionsdata liksom utveckling av statistik baserad på data om lediga jobb, elnätsdata och mobilnätsdata. Den är också viktig för att systematiskt kunna hämta in data från företagens administrativa system. Dataflöden från Ena, den nationella digitala infrastrukturen, till SCB:s statistikproduktion ska också kunna sättas upp på ett standardiserat sätt. Målsättningen är också att samverkan ska kunna ske med Vetenskapsrådets metadatatjänst för registerbaserad forskning.

SCB har i sitt remissvar på utredningen om ny statistik över hushållens tillgångar och skulder (SOU 2022:51) pekat på att en generell dataplattform minskar kostnaderna för sådan statistik. Insamlingen av de administrativa data som krävs för denna statistikframställning kommer att kräva utveckling av ett eget insamlingssystem som beräknas kosta i storleksordningen 30–43 mnkr. Att sätta upp insamlingarna i plattformen skulle i stället kunna göras till en bråkdel av den beräknade kostnaden, givet att SCB tillskjuts medel för att öka utvecklingstakten. Utredningens förslag föreslås träda i kraft den 1 januari 2024, varför det är angeläget att kunna öka utvecklingstakten.

Konsekvenser av utebliven finansiering

SCB har fram till och med 2022 prioriterat fram cirka 38 mnkr för utvecklingen av plattformen. Den återstående kostnaden för att utveckla plattformen uppgår till ca 80 mnkr. SCB har, under flera års tid, varit tvungen att göra omprioriteringar inom ram för att möjliggöra detta framtidssäkrande utvecklingsarbete – vilket nu fått konsekvenser på den befintliga statistikproduktionen (beskrivs närmare i avsnittet om utgångsläget för 2023). Till följd av SCB:s nuvarande begränsade

möjligheter till ytterligare omprioriteringar inom verksamheten i kombination med nya kommande behov går utvecklingstakten för långsamt.

Till skillnad från budgetunderlaget för 2023–2025 äskar SCB denna gång endast tillfälliga resurstillskott för att möjliggöra att plattformen kan färdigställas snabbare och skapa beredskap för data till nya statistik-behov. Grundfinansieringen prioriteras fram inom ram.

Om finansiering uteblir förlängs utvecklingstiden för plattformen och det tar längre tid att få ut nyttor i form av ökad användning av digitala data, lägre uppgiftslämnarvärda, ökad automatisering etc. som redovisats ovan. Omprioriteringar inom verksamheten kan påverka befintlig statistikproduktion. Effekterna av digitalisering kan inte heller hämtas hem lika snabbt. Datainsamlingen för det förväntade tillkommande uppdraget kring hushållens tillgångar och skulder kan komma att fördröjas avsevärt.

Nya analysmöjligheter med AI/ML

SCB begär ett tillfälligt resurstillskott under tre år för att kunna fortsätta och slutföra utvecklingen och implementeringen av analysplattformen "BALSAM" efter Vinnova-projektets slut 2023. Resurser behöver främst tillföras för krav och införande av nya arbetssätt samt it-utveckling.

Tillfällig medelsförstärkning 2024–2026, mnkr

	2024	2025	2026
Nya analysmöjligheter med AI/ML	5,0	7,0	7,0
Totalt	5,0	7,0	7,0

Motivering

Som en del i utvecklingen mot ett nytt sätt att producera statistik och för att ytterligare fokusera på digitaliseringens möjligheter har SCB behov av att underlätta flexibel bearbetning och analys, där det ingår att använda maskininlärning på ett systematiskt och säkert sätt. Ett sådant stöd finns inte i SCB:s nuvarande tekniska lösningar för bearbetning och analys. Inom området pågår utveckling av nya arbetssätt och nytt systemstöd för framställning av nationalräkenskaperna men ytterligare satsningar behövs för att kunna ersätta befintliga lösningar inom andra områden där de olika tekniska lösningarna som finns är dyra och svåra att förvalta.

Det pågår en snabb utveckling inom maskininlärning, men det är svårt för en statistikmyndighet att hålla egen kompetens inom området. I stället blir det viktigt med strategiska samarbeten och ett sådant har inletts mellan SCB, Örebro Universitet samt AI Sweden hösten 2021. Det handlar om att skapa en öppen, nationell plattform för bearbetning och analys ("BALSAM") och projektet drivs under 2022 och 2023 med delfinansiering, 50 procent, från Vinnova.

Resultatet från projektet ska kunna användas både av SCB och andra statistikansvariga myndigheter, datajournalister, forskare och andra offentliga aktörer. Plattformen ger stöd för att enkelt sätta upp en säker bearbetningsmiljö där användaren med hjälp av olika verktyg och maskininlärningsmodeller kan ta fram analyser och bearbeta data. Genom att bygga in stöd för efterlevnad av återkommande krav och regelverk i plattformen, möjliggörs en förbättrad förmåga att hantera data på ett systematiskt sätt för många aktörer samtidigt. Dataåtkomsten varierar beroende på vem som använder plattformens funktionalitet, på SCB sker åtkomst till data från SCB:s dataplattform – hos en annan myndighet sker åtkomst till data som finns där.

Nyttorna med BALSAM uppstår när den används brett. Genom att göra plattformen till en del av Ena, skulle det bli enkelt för många aktörer att nyttja dess funktionalitet och varje myndighet behöver inte investera i grundfunktionalitet utan kan bidra till att utveckla plattformen.

SCB ser också samordningsmöjligheter med det nyligen avslutade regeringsuppdraget med syfte att främja offentlig förvaltnings förmåga att använda artificiell intelligens. Här kan resultatet från det pågående Vinnovaprojektet bidra till, alternativt komplettera, de planerade byggblocken för AI som regeringsuppdraget arbetar med. Tillsammans kan de resulterande byggblocken möjliggöra nya former för kontrollerad datadelning och öppna upp för effektivare samarbete i utvecklingen av data- och AI-relaterade förmågor inom offentlig sektor.

Nya tekniker och data som kan utforskas med stöd av BALSAM kan gälla webbskrapning av företagens webbplatser och textanalys av resultatet liksom av årsredovisningar m.m. Adressförbättringar och geografisk analys av företagsuppgifter kan ge nya insikter. Klusteranalys/grafanalys för att inte bara se till variabler på varje enskild enhet inom företagen, utan mer se på dess samband och struktur. Med hjälp av nya maskininlärningsbaserade algoritmer ges möjlighet att hantera större datamängder, kombinera datamängder på nya sätt och hitta samband som idag inte är möjligt.

Sammanfattningsvis utgör fortsatt finansiering BALSAM-projektet en möjlighet att på ett effektivt sätt bidra till offentlig sektors förmåga att bearbeta och analysera data vilket i sig är en viktig förutsättning för att dra nytta av utvecklingen inom AI och för att nå fördelarna av ett alltmer digitaliserat samhälle.

Konsekvenser av utebliven finansiering

Om ingen ytterligare finansiering tillförs efter Vinnova-projektets slut kommer SCB besluta om fortsättningen för BALSAM utifrån interna nyttor och kostnader för fortsatt utveckling. Den bredare nyttan inom offentlig sektor är då ej möjlig att nå.

Tvingande EU-krav som påverkar statistikområden och produkter

SCB begär resursförstärkning till följd av tvingande EU-krav inom ett antal områden samt framför önskemål att få medel överflyttade till förvaltningsanslaget för att genomföra obligatoriska undersökningar inom utbildningsområdet, AES och CVTS.

Medelsförstärkning 2024–2026 mnkr

	2024	2025	2026
Allmänna företagsregistret som öppna data		22,0	18,4
Klassificering av företag med stöd av AI	8,4	3,7	
Klimatrapportering - Skörderester	1,0	0,6	
Kommersiella fastigheter	0,2	0,7	0,7
Miljöräkenskaperna	0,2	1,0	3,0
AES och CVTS	0,1	0,9	3,1
Totalt	9,9	28,9	25,2

Allmänna företagsregistret som öppna data

SCB begär en tillfällig nivåhöjning med 22 mnkr under 2025 för att kunna tillgängliggöra uppgifter från allmänna företagsregistret som öppna data samt bedriva kvalitetsarbete i registret. Därefter begärs en varaktig finansiering med 18,4 mnkr per år för att hålla nödvändig kvalitet i registret utifrån dagens användningsområden.

Motivering

EU-regleringen av särskilt värdefulla datamängder kan innebära att information från SCB:s allmänna företagsregister blir fritt tillgängligt, något som kommer att ge stor samhällsnytta till exempel för de myndigheter som använder företagsuppgifter från SCB i sin dagliga myndighetsutövning och privata aktörer där SCB:s data utgör ursprungskällan för andra företagsregister.

I SCB:s allmänna företagsregister finns Sveriges alla företag (alla bolagsformer), myndigheter och organisationer samt deras arbetsställen, vilket gör registret till en unik källa. Registret uppdateras kontinuerligt med uppgifter från Skatteverket, Bolagsverket och inte minst SCB:s egna utredningar. Registret innehåller uppgifter som namn, adress och näringsgrensindelning (SNI) vilka pekas ut som särskilt värdefulla datamängder enligt EU:s genomförandebestämmelser.

Det allmänna företagsregistret är grunden för SCB:s statistiska företagsregister, som är basen för all ekonomisk statistik i Sverige. Kvaliteten i registeruppgifterna är avgörande för kvaliteten i den ekonomiska statistiken och arbetet med att hålla god kvalitet finansieras i dag till stor del via avgifter, reglerade i förordningen (1984:692) om det allmänna företagsregistret. Denna finansieringsform kan eventuellt inte längre

tillämpas från och med 2025 till följd av genomförandebestämmelserna om särskilt värdefulla datamängder³.

SCB utgår ifrån att både SCB och Bolagsverket träffas av de nya bestämmelserna. Bolagsverket har lämnat förslag till regeringen på en ny finansieringsform. SCB har gått fram med anslagsäskande tidigare och återkommer nu med begäran om ett nivåhöjande tillskott för att kunna fortsätta producera ett företagsregister med god kvalitet.

Konsekvenser av utebliven finansiering

Om information från allmänna företagsregistret görs fritt tillgängligt och avgiftsfinansiering uteblir kommer det inte att vara möjligt att upprätthålla den omfattning och kvalitet som SCB:s företagsregister har idag.

SCB behöver prioritera de behov som följer av ansvaret som producent av ekonomisk statistik och endast det som är oundgängligen nödvändigt för behoven i statistikverksamheten kommer att kunna upprätthållas. Kvaliteten och variabler i övrigt kommer att behöva ses över och samhällsnyttan av att tillgängliggöra uppgifterna riskerar att utebli när kvaliteten i registret försämras.

Nivån på servicen kopplat till SCB:s allmänna företagsregister som bidrar till nytta för samhället i övrigt skulle behöva sänkas.

En omprioritering av resurser motsvarande 18,4 miljoner kr årligen kommer behöva göras inom den ekonomiska statistiken för att finansiera kostnaderna. Det kan komma att, förutom sämre kvalitet och service för SCB:s företagsregister, innebära neddragning av regionala redovisningsnivåer eller utglesning av undersökningar inom den officiella ekonomiska statistiken.

Författningsändringar

Om det allmänna företagsregistret ska göras fritt tillgängligt måste kravet på avgiftsfinansiering i förordningen om det allmänna företagsregistret skrivas om. Det kan finnas behov av att göra en större genomgång av hela förordningen.

Klassificering av företag med stöd av AI

SCB begär ett tillfälligt resurstillskott på 12,1 mnkr under 2024–2025 för att utveckla ett effektivt AI-stöd för arbetet med de nya SNI-koderna.

Motivering

EU tillhandahåller ett system av internationella klassifikationer för den ekonomiska statistiken. Gemensamma klassifikationer är nödvändigt för att kunna göra internationella jämförelser. Just nu pågår revision av de internationella ekonomiska klassifikationerna vilket också får

³ SCB utgår ifrån att myndigheten beviljas en övergångsperiod på två år för anpassning till bestämmelserna i genomförandeakten.

följdpåverkan på de svenska klassifikationerna. De mest omfattande justeringarna sker i EU:s näringsgrensstandard NACE och den svenska näringsgrensstandarden SNI⁴.

Revisionerna innebär inte bara nya klassifikationsstrukturer utan även att alla företag och dess arbetsställen behöver omkodas enligt den nya kodstrukturen. Drygt 300 000 företag har i dag koder som delas upp i flera nya – dessa kan inte kodas om utan företagets godkännande. Att manuellt koda om företagen är mycket resurskrävande. För att förenkla detta arbete behöver SCB istället använda AI-stöd i form av maskininlärningsmodeller för att kunna ge förslag på ny kod för företaget. SCB behöver också sätt att kommunicera med företagen om deras nya koder och vid behov ge dem möjlighet att välja en annan än den som SCB föreslår.

SNI är i första hand en näringsgrensindelning för statistiska ändamål men används även för t.ex. skatteadministrativa ändamål och annan myndighetsutövning. SCB och Skatteverket arbetar därför i nära samverkan med införandet. Att företagen har rätt kod är således viktigt både för den ekonomiska statistiken och för myndighetsutövning.

Implementeringen av de nya SNI-koderna i statistiken ingår inte i äskandet. Ett förberedande arbete pågår under 2023 för att ta fram en plan för införandet i statistiken samt att uppskatta kostnaderna för införandet. En revision medför stora anpassningar av statistikprodukterna då införandet av en ny SNI klassifikation alltid innebär tidsseriebrott.

Konsekvenser av utebliven finansiering

Att implementera de nya SNI-koderna är tvingande. Om SCB inte tillförs ett tillfälligt resurstillskott som täcker dessa kostnader måste en omprioritering av resurser göras inom den ekonomiska statistiken för att finansiera kostnaderna. Exempel på konsekvenser som kan komma i fråga är neddragning av regionala redovisningsnivåer eller utglesning av undersökningar inom den officiella ekonomiska statistiken.

Klimatrapportering – skörderester

SCB begär ett tillfälligt resurstillskott på totalt 1,6 mnkr under 2024–2025 för att genomföra en undersökning om skörderester.

Motivering

SCB har enligt Klimatrapporteringsförordningen (2014:1434) ansvar för att årligen leverera statistik avseende användningen av skörderester i jordbruket till Naturvårdsverket. SCB har dock inget anslag för detta och har heller inte fått något uppdrag att göra detta sedan förordningen trädde i kraft.

⁴ <https://sni2007.scb.se/>

Rester från skördade grödor, i form av halm och blast, har en miljö-påverkan som beror av hur resterna hanteras. Skörderester genererar den kraftiga växthusgasen lustgas när de lämnas kvar på åkerfälten, medan skörderester som tas bort från fälten medför bortförsel av växtnäring från marken.

En undersökning om skörderester gjordes avseende 1997 på uppdrag av Jordbruksverket och en gjordes avseende 2012 med finansiering via EU-grants. I EU:s nya ramförordning SAIO gällande statistik över insatsvaror och produktion i jordbruket⁵, ingår en del som rör växtnäring. Den innebär att medlemsländerna ska ta fram statistik över skörderester vart femte år.

Utifrån avvägningar vad gäller uppgiftslämnarbördor och behov av uppdatering av statistiken föreslår SCB att underlaget uppdateras cirka vart femte år. Om finansiering erhålls kan SCB genomföra en undersökning avseende skörderester år 2024. Arbetet kommer att sträcka sig över två år, alltså belasta anslaget även 2025.

Konsekvens av utebliven finansiering

SCB kommer på kort sikt fortsätta att leverera underlag utifrån referensår 2012 till klimatrappporteringen. För varje år kommer underlagen bli alltmer inaktuella. Uppdaterad statistik kommer dock bli ett EU-krav enligt den nya ramförordningen SAIO.

Kommersiella fastigheter

SCB begär ett tillfälligt resurstillskott på totalt 1,6 mnkr under 2024–2026 för att ta fram statistik om kommersiella fastigheter.

Motivering

För närvarande pågår ett arbete inom ESS för att utveckla indikatorer avseende kommersiella fastigheter (CREI) i linje med en rekommendation 2019 från den europeiska systemrisknämnden. Planen är att indikatorerna ska införlivas i ramlagen för företagsstatistiken (EBS) och omfatta uppgifter om påbörjade/färdigställda nybyggnationer, lediga fastigheter samt finansiell kreditexponering.

SCB genomförde under 2021 en pilotstudie med finansiering via EU-grants. I pilotstudien utvärderades de uppgifter som kommunerna har via bygglovsförfarande (start- och slutbesked), men även viss förberedelse och planering för löpande statistikproduktion.

Det finns även planer på att senare lägga till krav att redovisa prisindex för kommersiella lokaler och vakansgrad. Eurostat har under 2021 utarbetat en rekommendation för hur vakansgraden ska definieras och beräknas. Det rättsliga arbetet återstår, tidplanen för detta är än så

⁵ Regulation (EU) 2022/2379 on statistics on agricultural input and output

länge osäker men ett fortsatt arbete kring utvecklingen av denna statistik kommer att pågå under de närmaste åren.

Konsekvenser av utebliven finansiering

SCB måste prioritera hårt inom byggstatistiken. Viss ny statistik kommer vara möjlig att ta fram, men minskad ambitionsnivå krävs på alla områden inom byggstatistiken vid utebliven finansiering. Under 2022 tog SCB beslut om att glesa ut undersökningen Outhyrda bostäder till vart tredje år i stället för vartannat år. Uteblivet tillskott av resurser gör att SCB behöver glesa ut fler undersökningar. Statistik över hyror i bostadslägenheter kan komma att publiceras vartannat år i stället för varje år trots att användarrådet för Mark och bebyggelse tydligt uttryckt ett behov av årlig statistik.

Miljöräkenskaperna

SCB begär ett tillfälligt resurstillskott på totalt 4,2 mnkr under 2025–2026 för att ta fram statistik inom nya statistikmoduler som ingår i miljöräkenskaperna.

Motivering

Eurostat har lagt förslag om en uppdatering av miljöräkenskapsförordningen 691/2011 som innebär krav på rapportering av tre nya statistikmoduler: skogsräkenskaper, miljömotiverade subventioner och ekosystemräkenskaper. Första rapporteringsår är 2025 för skogsräkenskaper och miljömotiverade subventioner och 2026 för ekosystemräkenskaper. De nya modulerna bidrar till uppföljning av den Europeiska gröna given, EU:s klimatmål 2030 samt stödjer EU:s skogsstrategi för 2030.

Konsekvenser av utebliven finansiering

Konsekvenserna av en utebliven finansiering är att SCB 2024 måste prioritera hårt inom miljöräkenskaperna. Löpande statistikproduktion konkurrerar med arbetet med att utveckla ny statistik enligt EU-krav. Under 2022 togs Kemikalieindikatorer bort på grund av resursbrist och planerat utvecklingsarbete inom miljöräkenskaperna genomfördes inte. Vid utebliven finansiering behöver SCB fortsätta att skära ned inom statistikproduktionen. Att glesa ut undersökningen Miljöskyddskostnader till vartannat år i stället för varje år enligt EU-krav kan vara nödvändigt.

Undersökningen om vuxnas deltagande i utbildning (AES) och undersökningen om personalutbildning (The Continuing Vocational Training Survey, CVTS)

SCB har hittills fått finansiering för genomförande av undersökningarna AES och CVTS via medel från fackdepartement. För 2022 har SCB erhållit 10 mnkr från Utbildningsdepartementet (utgiftsområde 16, anslag 4:4) och enligt BP 2021/22:1 föreslås finansiering om 1,9 mnkr 2023. Undersökningarna är intermittenta och AES ska genomföras vart femte år och CVTS vart sjätte år. CVTS genomförs nästa gång 2026 och SCB behöver därför ett tillfälligt medelstillskott om 0,9 mnkr för att finansiera förberedelsearbete under 2025 och för själva genomförandet av undersökningen behövs det 3 mnkr år 2026. AES ska genomföras

nästa gång 2028 och för förberedelserna 2026 behövs det ett tillskott på 0,1 mnkr.

Konsekvens av utebliven finansiering

Undersökningarna har tidigare finansierats via medel från fackdepartement och behöver ha motsvarande finansiering även för kommande år. Om SCB inte får tillkommande finansiering är stora omprioriteringar nödvändiga, t.ex. inom utbildningsområdet.

Nationella behov

SCB begär resursförstärkning för att kunna fullfölja arbetet med att tillgängliggöra indikatorer för uppföljningen av Agenda 2030. Medel begärs även för att kunna ta fram ny statistik om innovationer i offentlig sektor och exportens klimateffekt. Slutligen begär SCB medel för att återigen kunna erbjuda regional jämställdhetsstatistik utan avgift.

Medelförstärkning 2024–2026 mnkr

	2024	2025	2026
Agenda 2030	6,5	7,0	5,2
Innovationer i offentlig sektor	0,2	0,8	0,1
Exportens klimateffekt	1,5		
Regionala prognoser – utbildning och arbetsmarknad	5,2	4,4	0,9
Regional jämställdhetsstatistik	0,5	0,5	0,5
Registerdata för integration	1,0	1,0	1,0
Totalt	14,9	13,7	7,7

Agenda 2030

SCB begär tillfällig anslagsförstärkning om totalt 18,7 mnkr för perioden 2024–2026 för att genomföra SCB:s förslag till fortsatt arbete, inklusive ambitionsökande aktiviteter. Beloppet inkluderar 9,3 mnkr för basuppföljning samt en årlig löpande kostnad om 0,5 mnkr för förvaltning.

Motivering

Agenda 2030 SCB har från juni 2018 till och med oktober 2021, samt under 2022, haft regeringens uppdrag att samordna produktion, utveckling och tillgängliggörande av statistik för att följa upp Sveriges genomförande av Agenda 2030. I november 2022 slutredovisade SCB regeringsuppdraget för 2022 och lämnade i enlighet med uppdraget ett förslag till hur uppföljningen av Sveriges genomförande av Agenda 2030 kan organiseras och genomföras fram till och med 2030.

Utöver den basuppföljning som föreslås har SCB också identifierat ett antal aktiviteter och utvecklingsprojekt som skulle kunna bidra till såväl ökat genomslag för arbetet med att genomföra Agenda 2030 som ökad synlighet och transparens i uppföljningen.

Konsekvenser av utebliven finansiering

Utan tillkommande medel kommer SCB endast att kunna upprätthålla sin roll som nationell fokalpunkt för den globala indikatoruppföljningen, vilket innebär att samordna och stödja Sveriges bidrag till den globala uppföljningen av Agenda 2030.

Det innebär att indikatorer på SCB:s temasida om Agenda 2030 inte kan uppdateras. SCB kan inte heller samordna den nationella uppföljningen eller producera någon årlig analysrapport.

SCB har äskat om medel i tidigare budgetunderlag för att upprätthålla och vidareutveckla statistikverktyget för att tillgängliggöra Agenda 2030 på webben men inte erhållit någon tillkommande finansiering. SCB har därmed endast haft möjlighet att genomföra nödvändiga åtaganden som bedöms ligga i rollen som nationell statistikbyrå⁶.

Innovationer i offentlig sektor

SCB begär tillfällig anslagsförstärkning om totalt 1,1 mnkr under 2024–2026 för att ta fram statistik om innovationer i offentlig sektor.

Motivering

Den offentliga sektorn bedriver en omfattande innovations/forskningsverksamhet, men officiell statistik kring denna verksamhet saknas idag. Statistik på området ökar kunskapen om innovationskapaciteten i den offentliga sektorn samt vilka faktorer som är viktiga för att lyckas med innovation. Undersökningen kan belysa innovation inom statliga myndigheter, regioner och kommuner och bidra till ett förbättrat kunskapsläge, liksom till utvärderingen av det förvaltningspolitiska målet om en innovativ statsförvaltning. Vidare syftar undersökningen till att vara ett komplement till den EU-reglerade statistiken ”Innovation i företagssektorn” som är en del av den officiella statistiken.

SCB har genomfört undersökningen en gång, 2021, på uppdrag av Vinnova. Vinnova kommer även att finansiera en andra omgång av undersökningen 2023. Genom att SCB ansvarar för officiell statistik om FoU går SCB nu fram med äskande om fortsatt finansiering för att kunna genomföra undersökningen vartannat år från 2025 och framåt.

Konsekvens av utebliven finansiering

Undersökningen genomförs inte från och med 2025.

Exportens klimateffekt

SCB begär tillfällig anslagsförstärkning om 1,5 mnkr under 2024 för att ta fram statistik om exportens klimateffekt.

Motivering

SCB har ett regeringsuppdrag att utveckla statistik om exportens klimateffekt med finansiering under 2023. Projektet ska slutrapporteras

⁶ Framgår av SCB:s instruktion, SCB är nationell statistikbyrå med den innebörd som anges i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 223/2009.

30 april 2024 men finansiering saknas för budgetår 2024. Kostnader för löpande produktion av statistik om exportens klimateffekt tillkommer också under 2024 och framåt.

Konsekvens av utebliven finansiering

Utebliven finansiering för 2024 gör att regeringsuppdraget genomförs med minskad ambitionsnivå 2024. Löpande statistik om exportens klimateffekt kommer inte att tas fram.

Regionala prognoser – utbildning och arbetsmarknad

SCB begär tillfällig anslagsförstärkning om totalt 10,5 mnkr under 2024–2026 för att ta fram regionala prognoser inkl. regionala matchningsindikatorer.

Motivering

Under den senaste tioårsperioden har SCB sett ett ökat behov av regionala prognoser för tillgång och efterfrågan på utbildade. Sveriges regioner har beställt regionala utbildnings- och arbetsmarknadsprognoser baserade på den nationella Trender och Prognoser 2011, 2015 och 2020. Prognoserna som baseras på Trender och Prognoser år 2020 finansierades av regionerna tillsammans med Tillväxtverket.

Utöver regionerna finns det många andra användare av prognoserna. Exempelvis utgör prognosbedömningarna en central del i Skolverkets regionala planeringsunderlag för gymnasieskolan och i Socialstyrelsens arbete med kompetensförsörjningen inom hälso- och sjukvården. Därtill används underlaget vid behovsprövning av omställningsstudiestödet som bland annat görs av Trygghetsstiftelsen och Trygghetsrådet.

För att säkra tillgången till regionala prognoser behövs en stabil finansieringslösning, vilket idag saknas. En lösning där de regionala prognoserna finansieras med ett medelstillskott från regeringen, skulle ge en mer korrekt och effektiv användning av de offentliga medlen. Den situation som råder idag, där regionerna tillsammans med Tillväxtverket finansierar andra organisationers planeringsunderlag, är inte hållbar. Med en stabil finansieringslösning kan också kompetensen på SCB säkras, en kompetens som är unik. För att ta det fulla ansvaret för de regionala prognoserna skulle SCB behöva ett medelstillskott på 5,2 mnkr 2024, 4,4 mnkr 2025 och 0,9 mnkr år 2026, vilket skulle möjliggöra publicering av nya prognosresultat vart tredje år med start 2025.

Konsekvenser av utebliven finansiering

Om det inte finns någon finansiering av de regionala prognoserna kommer SCB inte kunna producera underlaget, vilket skulle innebära att ett viktigt planeringsunderlag saknas. SCB kommer i ett sådant läge, i mån av tid, endast ta fram underlagen på direkta uppdrag från kunder. Sverige blir då kvar i det läge vi har idag där resursstarka regioner såsom Stockholm, Västra Götaland och Skåne kontinuerligt får tillgång till jämförbar och faktabakgrund för sitt kompetensförsörjningsarbete medan regioner med mindre resurser, blir utan. Detta påverkar direkt resurssvagare regioners möjlighet att arbeta med dimensioneringsfrågor

för gymnasial och eftergymnasial utbildning. Om finansieringen skulle kunna lösas på ad hoc-basis, vilket hittills varit modellen, innebär det stora svårigheter för SCB att säkra och utveckla kompetensen inom området. Det kräver dessutom extra administrativa insatser från SCB.

Regional jämställdhetsstatistik

SCB begär varaktig nivåhöjning på 0,5 mnkr från 2024 för att ta fram regional jämställdhetsstatistik.

Motivering

Jämställdhetsstatistik är statistik som beskriver samhällsutvecklingen ur ett jämställdhetsperspektiv. Statistiken visar situationen för kvinnor och män, flickor och pojkar, inom ett stort antal områden. Det finns en stor efterfrågan på jämställdhetsstatistik på regional nivå. I dagsläget möts det behovet på uppdragsbasis, men det finns starka önskemål om att tillgängliggöra statistiken på SCB:s webbplats.

Konsekvenser av utebliven finansiering

Aktörer som är i behov av regional jämställdhetsstatistik får även fortsättningsvis beställa det till självkostnadspris. Det innebär att SCB inte kan dra nytta av de stordriftsfördelar som det innebär att ta fram statistiken samlat för samtliga län och kommuner. Detta medför i sin tur vissa extrakostnader vid respektive beställning.

Registerdata för integration

SCB begär varaktig nivåhöjning på 1,0 mnkr från 2024 för att ta fram registerdata för integration.

Motivering

SCB har sedan 2009 ett årligen återkommande uppdrag att redovisa registerstatistik om integration. Det görs inom områdena arbetsmarknad, boende, demografi, demokrati, ekonomi, flyttmönster, hälsa och utbildning. SCB föreslår att uppdraget ersätts av en fast finansiering via förvaltningsanslaget. Detta skulle skapa förutsättningar för att integrera de delar som uppdraget omfattar i den officiella integrationsstatistiken.

Konsekvenser av utebliven finansiering

SCB har inte möjlighet att tänka långsiktigt och utveckla såväl den registerbaserade som den övriga integrationsstatistiken i den takt och omfattning som motsvarar behoven.

Påverkan på företagens uppgiftslämnande

Kostnader för uppgiftslämnandet till statistiken ska minska enligt SCB:s regleringsbrev.

Det är två av förslagen som eventuellt kan påverka företagens uppgiftslämnande negativt.

Den föreslagna undersökningen om skörderester kommer öka uppgiftslämnarbördan något för lantbruksföretag. Den kan dock samordnas med de årliga skördeundersökningarna som SCB utför på uppdrag av Jordbruksverket, vilket minskar den totala bördan för företagen jämfört med om undersökningen skulle göras helt separat.

Kommunernas rapportering av påbörjade och färdigställda nybyggnationer för lokaler kommer innebära en måttligt ökad uppgiftslämnarbörda. För de övriga indikatorerna rörande kommersiella fastigheter som kommer längre fram planerar vi att i så stor utsträckning som möjligt nyttja register och andra möjliga datakällor.

Satsningarna som SCB gör på att förändra statistikproduktionen med successivt allt större användning av administrativa register och digitala datakällor minskar behovet av direktinsamling. Uppgiftslämnarbördan för företag och organisationer kommer därmed att minska, men det är svårt att ange i vilken takt. Det beror också på hur snabbt SCB kan göra viktiga tekniklyft i form av ny dataplattform och hur snabbt ny design inom olika statistikområden kan implementeras.

Finansieringsöversikt

Finansieringsöversikten nedan sammanfattar verksamhetens finansieringsbehov under åren 2024–2026. Intäktsutvecklingen är beräknad i 2023 års pris- och lönenivå.

Finansieringsöversikt, tkr

	2022 utfall	2023 prognos	2024 beräknat	2025 beräknat	2026 beräknat
Anslag	610 191	631 397	632 042	632 009	630 176
varav					
Utgiftsområde 2, anslag 1:9					
Statistiska centralbyrån, anslagspost 1	581 563	608 582	609 087	608 154	607 221
SCB:s förslag till utökningar och förbättringar			40 800	66 600	39 900
Summa	581 563	608 582	649 887	674 754	647 121
Utgiftsområde 9, anslag 4:7					
Bidrag till utveckling av socialt arbete m.m., Statistiska undersökningar, anslagspost 9	4 575	4 575	4 575	4 575	4 575
Utgiftsområde 9, anslag 5:2					
Barnets rättigheter, Barnstatistik, anslagspost 3	500	500	500	500	500
Utgiftsområde 16, anslag 4:4					
Utvecklingsarbete inom områdena utbildning och forskning, anslagspost 1	17 863	12 050	12 190	13 090	12 190
Utgiftsområde 17, anslag 13:5					
Insatser för den ideella sektorn, Statistik om det civila samhället, anslagspost 4	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500
Utgiftsområde 22, anslag 2:4					
Informationsteknik och telekommunikation, Informationsteknik, anslagspost 2	4 190	4 190	4 190	4 190	4 190
Avgifter och bidrag som disponeras	505 803	496 000	470 000	440 000	440 000
varav					
Staten uppdragsgivare	348 047	346 000	333 000	330 000	330 000
Övriga uppdragsgivare	71 999	77 000	77 000	60 000	60 000
Tjänsteexport	85 757	73 000	60 000	50 000	50 000
Övriga inkomster som disponeras	22 680	13 000	13 000	13 000	13 000
Summa	1 138 674	1 140 397	1 115 042	1 085 009	1 083 176
Summa inkl. SCB:s förslag till utökningar och förbättringar			1 155 842	1 151 609	1 123 076

Anslag

För anslag 1:9 ap 1 utgår prognosen för 2023 från förbrukning av tilldelade medel enligt regleringsbrevet för år 2023 samt nettoutnyttjande av anslagssparande och är i enlighet med SCB:s ekonomiska plan för året. Mer detaljerad beskrivning av verksamhetsinnehållet inom anslagsverksamheten har lämnats i SCB:s arbetsplan för 2023. Beräknad förbrukning för år 2024–2026 utgår från tilldelade medel enligt BP 2022/23:1 och uppgift i Hermes samt nettoutnyttjande av anslagssparande/anslagskredit. (Se närmare beskrivning under avsnitt Ackumulerad anslagsbehållning/ anslagskredit.)

För övriga anslag utgår prognosen för 2023 från förbrukning av tilldelade medel enligt respektive regleringsbrev. För åren 2024–2026 utgår den beräknade förbrukningen från tilldelade medel enligt uppgift i Hermes.

Avgifter och bidrag samt övriga inkomster som disponeras

Uppdragsverksamhetens intäkter beräknas successivt minska under perioden. Bedömningen utgår i huvudsak från uppdragsnivån 2023 med beaktande av kända förändringar samt antagande om tillkommande nu okända uppdrag.

För övriga inkomster som disponeras har antagits samma nivå som 2023 för hela perioden.

Avgiftsfinansierad verksamhet

Enligt SCB:s regleringsbrev för 2023 är indelningen av den avgiftsfinansierade verksamheten Staten uppdragsgivare, Tjänsteexport och Övriga uppdragsgivare.

Uppdragsverksamhetens intäkter beräknas successivt minska under perioden. Intäkterna var 506 mnkr 2022 och beräknas minska till cirka 496 mnkr 2023 och sedan minska till 470 mnkr 2024 och därefter gå ner ytterligare till 440 mnkr år 2025 och 2026. Övriga inkomster som disponeras beräknas under perioden att vara cirka 13 mnkr per år.

Under 2023 beräknas intäkterna minska något till följd av lägre volym inom tjänsteexporten.

Under 2024 beräknas uppdragsintäkterna minska inom området Staten som uppdragsgivare främst till följd av minskningar inom undersökningen om vuxnas kunskaper och lärande, PIAAC. Även Tjänsteexporten bedöms minska ytterligare under 2024 och framåt. Det finns dock stora osäkerheter i bedömningen av intäktsnivåerna för tjänsteexporten. Denna osäkerhet beror på att en rad projektsamarbeten löper ut samtidigt som det i nuläget är svårt att bedöma hur förändringar i det svenska biståndet och dess prioriteringar på en övergripande nivå påverkar efterfrågan och omfattningen på SCB:s bidrag inom svensk biståndspolitik.

År 2025 beräknas intäkterna inom området Övriga uppdragsgivare att minska kraftigt till följd tillgängliggörande av öppna data av allmänna företagsregistret.

Akkumulerade underskott/överskott fördelade på område enligt avgiftstabellen i regleringsbrevet för 2023 framgår av tabellen nedan. Vid utgången av 2022 finns ett ackumulerat underskott om -0,8 mnkr avseende Staten uppdragsgivare och det ackumulerade uppdragsöverskottet avseende Övriga uppdragsgivare uppgick till 40,6 mnkr, samt ett ackumulerat överskott avseende Tjänsteexporten om 8,0 mnkr. Sammantaget uppgår det ackumulerade uppdragsöverskottet till 47,8 mnkr vilket motsvarar 9,5 procent av intäkterna.

SCB bedömer att området Staten uppdragsgivare kommer fortsatt ha ett mindre underskott under perioden som beräknas uppgå till -4,8 mnkr år 2026. För Övriga uppdragsgivare och Tjänsteexporten bedöms det ackumulerade överskottet att minska successivt under perioden och beräknas vara på ca 12,6 mnkr respektive 3 mnkr år 2026.

Totala utgående balanser vid utgången av 2026 beräknas till cirka 10,8 mnkr inkl. Tjänsteexporten, vilket motsvarar cirka 2,5 procent av

SCB:s totala intäkter av avgiftsfinansierad verksamhet. För att inte avgiftsverksamheten totalt sett ska visa underskott behöver SCB ha en viss marginal i form av ett mindre överskott för att kunna hantera risker och behov av särskilda insatser i verksamheten.

Avgiftsfinansierad verksamhet, mnkr

		2022	2023	2024	2025	2026
		utfall	prognos	beräknat	beräknat	beräknat
Staten uppdragsgivare	Tidigare års över-/underskott	-4,1	-0,8	-3,8	-4,8	-4,8
	Intäkter	348,0	346,0	333,0	330,0	330,0
	Kostnader	344,7	349,0	334,0	330,0	330,0
	Utfall	3,3	-3,0	-1,0	0,0	0,0
	Ackumulerat över-/underskott	-0,8	-3,8	-4,8	-4,8	-4,8
Övriga uppdragsgivare	Tidigare års över-/underskott	44,3	40,6	26,6	19,6	15,6
	Intäkter	72,0	77,0	77,0	60,0	60,0
	Kostnader	75,7	91,0	84,0	64,0	63,0
	Utfall	-3,7	-14,0	-7,0	-4,0	-3,0
	Ackumulerat över-/underskott	40,6	26,6	19,6	15,6	12,6
Tjänsteexport	Tidigare års över-/underskott	4,9	8,0	5,0	4,0	3,0
	Intäkter	85,8	73,0	60,0	50,0	50,0
	Kostnader	82,6	76,0	61,0	51,0	50,0
	Utfall	3,1	-3,0	-1,0	-1,0	0,0
	Ackumulerat över-/underskott	8,0	5,0	4,0	3,0	3,0
Totalt	Intäkter	505,8	496,0	470,0	440,0	440,0
	Kostnader	503,1	516,0	479,0	445,0	443,0
	Resultat för avgiftsfinansierad verksamhet	2,7	-20,0	-9,0	-5,0	-3,0
	Totalt ackumulerat över-/underskott	47,8	27,8	18,8	13,8	10,8

Ackumulerad anslagsbehållning/ anslagskredit

I SCB:s anslag ingår medel motsvarande en årlig genomsnittskostnad för undersökningar med intermittenta variationer. Tidigare har SCB balanserat medel mellan budgetåren för att i förväg spara till kommande års genomförande av intermittenta undersökningar. Men till följd av utebliven finansiering av tidigare äskanden och samtidigt behov att genomföra EU-reglerad verksamhet och utvecklingsinsatser beräknar SCB att öka anslagsförbrukningen successivt under budgetunderlagsperioden. Det innebär en förbrukning av både tilldelade medel och anslagssparande men även nyttjande av anslagskrediten.

Den ackumulerade anslagsbehållningen avseende ramanslaget 1:9 uppgår vid utgången av år 2022 till 20,1 mkr, vilket motsvarar 3,4 procent av anslaget. SCB föreslår att myndigheten får disponera hela den ackumulerade anslagsbehållningen för att finansiera nödvändiga utvecklingsinsatser och EU-anpassningar av verksamheten. Under 2023 beräknas SCB ha en betydligt högre förbrukning än tilldelade medel därför finns behov att även få nyttja överskjutande del av anslagsbehållningen om 2,4 mnkr. Under 2023 så bedöms SCB rymma den ökade förbrukningen tack vare det höga anslagssparandet vid ingången av 2023 medan vi under år 2024 och framåt beräknas behöva nyttja anslagskrediten.

Beroende på takten i effektiviseringar och realisering av rationaliseringar kan behovet av kreditutnyttjande förändras under perioden.

SCB får enligt regleringsbrevet för 2023 disponera en ackumulerad anslagsbehållning om 3 procent och har tilldelats en anslagskredit om 3 procent av ramanslaget 1:9 om 18,3 mnkr. SCB föreslår att den ackumulerade anslagsbehållningen och anslagskreditens storlek hålls oförändrade för 2024 (3 procent av ramanslaget).

Anläggningstillgångar

SCB:s investeringar i anläggningstillgångar avser främst it-utrustning samt immateriella tillgångar som avser egenutvecklade it-system.

År 2023 kommer det ske större investeringar då SCB:s kontor i Örebro ska flytta till nya lokaler och ett nytt datacenter ska köpas in.

I tabellen nedan anges SCB:s totala investeringsbehov i anläggnings-tillgångar.

Totalt investeringsbehov i anläggningstillgångar, tkr

	2022 utfall	2023 prognos	2024 beräknat	2025 beräknat	2026 beräknat
Immateriella investeringar					
Datasystem, rättigheter m.m.	5 698	13 000	25 000	25 000	20 000
Materiella investeringar					
Maskiner, inventarier och installationer m.m.	22 443	57 550	26 025	35 000	25 000
Byggnader, mark och annan fast egendom					
Övriga verksamhetsinvesteringar					
Summa verksamhetsinvesteringar	28 141	70 550	51 025	60 000	45 000
Finansiering					
Lån i Riksgäldskontoret (2 kap.1 § kapitalförsörjningsförordningen)	28 141	70 550	51 025	60 000	45 000
Summa finansiering	28 141	70 550	51 025	60 000	45 000

Särskild information om verksamhetsinvesteringar

SCB har identifierat en investering med ett beräknat anskaffningsvärde över 20 mnkr. Det är inköp av nytt datacenter i samband med flytt till nytt kontor i Örebro.

Särskild information om verksamhetsinvesteringar, tkr

	Totalt	Ack utfall	2023 prognos	2024 beräknat	2025 beräknat	2026 beräknat
Verksamhetsinvesteringar per objekt						
Inköp av nytt datacenter	50 692	14 994	35 698	0	0	0
Summa utgifter för investeringar	50 692	14 994	35 698	0	0	0
Finansiering						
Lån i Riksgäldskontoret (2 kap.1 § kapitalförsörjningsförordningen)	50 692	14 994	35 698	0	0	0
Summa finansiering	50 692	14 994	35 698	0	0	0
Varav investeringar i anläggningstillgångar						
Datasystem, rättigheter m.m.						
Maskiner och inventarier	50 692	14 994	35 698	0	0	0
Fastigheter och mark						
Övriga verksamhetsinvesteringar						
Summa investeringar i anläggningstillgångar	50 692	14 994	35 698	0	0	0

Låneram och räntor för verksamhetsinvesteringar

Under 2022 har det gjorts materiella investeringar inom it-området, främst avseende it-utrustning till de nya lokalerna som SCB flyttar till under år 2023, samt i immateriella anläggningstillgångar i form av egenutvecklade it-system.

Flytten till nya lokaler i Örebro under 2023 kommer att leda till större materiella investeringar under året i form av möbler och it-utrustning. Nivåerna för detta är fortfarande osäkra.

För år 2023 och framåt beräknas det vara aktuellt med ytterligare aktiveringar av utvecklingskostnader och andra immateriella investeringar till följd av viktiga utvecklingsinsatser inom verksamheten.

Låneramen för 2023 uppgår enligt regleringsbrevet till 150 mnkr.

Låneram och räntor för verksamhetsinvesteringar, tkr

	2022 utfall	2023 prognos	2024 beräknat	2025 beräknat	2026 beräknat
IB lån i Riksgäldskontoret	102 999	90 966	120 615	128 753	142 051
Nyupplåning (+)	28 158	70 558	51 025	60 000	45 000
Amorteringar (-)	40 191	40 909	42 887	46 702	49 305
UB lån i Riksgäldskontoret	90 966	120 615	128 753	142 051	137 746
Beslutad/föreslagen låneram	150 000	150 000	150 000	150 000	150 000
Ränteutgifter	702	2 900	3 650	3 900	4 000
Summa amortering och ränteutgifter	40 893	43 809	46 537	50 602	53 305
Finansiering av räntor och avskrivningar					
Utgiftsområde 02 anslag 01 009 ap. 1	28 164	30 228	30 249	31 879	33 582
Övrig finansiering	12 729	13 581	16 288	18 723	19 723
Summa finansiering	40 893	43 809	46 537	50 602	53 305

Utgående låneskuld hos Riksgäldskontoret per 31 december 2022 uppgick till 90 966 tkr. Anläggningstillgångarnas bokförda värde per 2022-12-31 uppgick till 91 384 tkr. I detta värde ingår konst om 426 tkr vilka inte lånefinansieras. Differensen om 8 tkr exkl. värdet av konst avser skillnaden av uppskattad och verklig investering i egenutvecklade system.

Ränteantagandena är baserade på Riksbankens prognos för reporäntan.

Räntekonto med kredit i Riksgäldskontoret

SCB:s kredit på räntekontot i Riksgäldskontoret uppgår till 75 mnkr 2023. Likviditeten förväntas minska ytterligare under de närmaste åren bl.a. till följd av stora investeringar och minskat ackumulerat uppdragsöverskott. För att undvika likviditetsbrist och övertrassering av räntekontokrediten föreslår SCB att kreditutrymmet ligger oförändrat på 75 mnkr.

Räntekontokredit i Riksgäldskontoret, tkr

	2022 utfall	2023 prognos	2024 beräknat
Maximalt utnyttjad räntekontokredit under året	-	0	0
Minsta behållning på räntekontot under året	102 148	50 000	20 000
Behållning på räntekontot i Riksgäldskontoret	163 115	100 000	60 000
Räntekontokredit i Riksgäldskontoret	-	0	0
Beslutad/föreslagen räntekontokredit	75 000	75 000	75 000

Bilden av Sverige

Sverige har 541 befolkade öar utan fastlandsförbindelse via broar. Totalt bor det 93 000 boende på dessa öar. Gotland med en befolkning på 59 625 är den ö som har störst befolkning av öarna utan fastlandsförbindelse. Men de allra flesta har en liten befolkning då 75 procent av öarna har färre än 10 invånare.

541

Befolkade öar utan
fastlandsförbindelse via
broar